

آیا لعن یزید بن معاویه ، جایز است ؟

توضیح سؤال :

سؤال کننده : امین حقجو

با سلام و تشکر بسیار از جوابگویی مناسب و سریع شما،

به طور کلی لعن بر دشمنان بر چه اساس است؟

آیا یزید توبه کرده است یا نه؟ و اگر کرده باشد، آیا می توان او را لعن کرد؟

التماس دعا

پاسخ :

1- لعن نوعی نفرین کردن و نشانه جدا بودن و دوری مسیر طرفین (حق و باطل) از یکدیگر است.

در قرآن کریم در بیش از 25 آیه از لسان خداوند یا فرشتگان یا مومنین دشمنان ایشان را لعن می کند :

1- إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا

(الاحزاب 64)

2- فَنُرَدُّهَا عَلَىٰ أَذْيَارِهَا وَهُنَّ مُكَلِّمَاتٌ لِّمَنْ يَلْعَنُهُنَّ كَمَا يَعْتَابُ الْمَرْءُ لَمْتَامَاتًا

(النساء 38)

3- فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ

(المائدة 13)

4- وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا

(النساء 93)

5- لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا

(النساء 118)

6- مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْفَنَازِيرَ وَ عِبَادَ الطَّاغُوتِ

(المائدة 60)

7- بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ

(البقرة 88)

8- اولئك الذين لعنهم الله ومن يلعن الله فلن تجد له نصيرا

(النساء52)

9- ولكن لعنهم الله بكفرهم

(النساء46)

10- وعد الله المنافقين والمنافقات... نار جهنم هي مسبيهم ولعنهم الله

(التوبة68)

11- إن الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا والآخرة

(الاحزاب57)

12- فهل عسيتم ان توليتم ان تفسدوا في الارض و تقطعوا ارامكم اولئك الذين لعنهم الله فأصمهم

وأعمى أبصارهم

(محمد22و23)

13- و يعذب الله المنافقين والمنافقات ... وغضب الله عليهم و لعنهم جهنم وسألت مصيرا

(الفتح6)

14- ملعونين اينما ثقفوا أخذوا وقتلوا تقتيلا

(الاحزاب61)

15- إن الذين يكتُمون ما أنزلنا من البينات والهدى من بعد ما بيّنناه للناس في الكتاب اولئك يلعنهم الله

ويلعنهم اللاعنون

(البقرة159)

16- لعن الذين كفروا من بنى اسرائيل على لسان داود وعيسى بن مريم

(المائدة78)

17- وقالت اليهود يد الله مغلولة علت أيديهم ولعنوا بما قالوا

(المائدة64)

18- إن الذين يرمون الممصنات الغافلات المؤمنات لعنوا في الدنيا والآخرة

(النور24)

19- فلما جاءهم ما عرفوا كفروا به فلعنة الله على الكافرين

(البقرة 89)

20- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

(البقرة 161)

21- فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

(الاعراف 44)

22- ثُمَّ نَبَّهتْهُمُ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الكاذِبِينَ

(آل عمران 61)

23- أُولَئِكَ جِزَاءُهُمْ أَنْ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

(آل عمران 87)

24- أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

(هود 18)

25- وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ

(الرعد 13)

همچنین در قرآن در مورد حضرت ابراهیم علیه السلام می گوید :

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ مَسْنُونَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ

سوره ممتحنه آیه 4

قطعا برای شما ابراهیم و کسانی که با او یند سرمشقی نیکوست : آنگاه که به قوم خود گفتند : ما از شما و آنچه به جای خدا می پرستید بیزاریم . به شما کفر می ورزیم و میان ما و شما دشمنی و کینه همیشگی پدیدار شده تا وقتی که به خدا ایمان آورید .

خداوند از ابراهیم و قوم وی به خاطر اینکه از دشمنان خدا ابراز بیزاری کردند ستایش می کند و ایشان را اسوه مومنین قرار می دهد .
و وقتی ما ایشان را به عنوان نمونه های فساد لعن کنیم و در زبان از ایشان دوری کنیم ، به تدریج سیره ما از سیره ایشان جدا خواهد شد .

2- هیچ دلیلی بر توبه کردن یزید موجود نیست ، نه نزد شیعه و نه حتی نزد اهل سنت ؛

و بلکه روایات بر ضد آن است چه نزد شیعه و چه نزد اهل سنت . و حتی کسانی که از اهل سنت می خواهند به نحوی منکر لعن یزید شوند می گویند : شاید در آخر عمر توبه کرده باشد !!!

3- در مورد لعن وی باید گفت که :

اکثر علمای اهل سنت نیز لعن یزید را جایز و حتی واجب میدانسته اند .
حتی ابن جوزی از علمای بزرگ اهل سنت در این زمینه کتاب دارند :

الرد علی المتعصب العنید المنکر لعن یزید

رد بر شفص متعصب وکینه توزی که لعن یزید را قبول ندارد !!!

وی در کتاب خویش در این زمینه می گوید :

ان انکاره علی من استجاز ذم المذموم ولعن الملعون من جهل صراح. فقد استجازه كبار العلماء، منهم الامام احمد بن منبل (رضی الله) وقد ذکر احمد فی مق یزید ما یزید علی اللعنه.

الرد علی المتعصب العنید ص 13.

اینکه (ابن تیمیه) منکر جایز بودن بدگویی از این شفص ناپاک و لعن کردن این شفص ملعون شده است ، گمراهی آشکار است ؛ زیرا این عمل را بزرگان علما از جمله احمد بن منبل لعن او را جایز دانسته اند ؛ و احمد بن منبل در مورد یزید کلامی گفته است که از لعنت نیز بیشتر است .

کلام ذهبی از علمای بزرگ اهل سنت نیز جالب است . وی در مورد لعن یزید از احمد بن حنبل رییس فرقه حنابله روایتی نقل می کند بدین مضمون که :

وتوقف جماعة فی لعنته یعنی یزید مع أنه عندهم ظالم وقد قال تعالى ألا لعنة الله على الظالمين وقد سأل منها

أحمد بن منبل عن یزید فقال هو الذی فعل ما فعل

وقال له ولده صالح إن قوما ینسبوننا إلى تولى یزید فقال یا بنی وهل یوالی یزید أمد یؤمن بالله والیوم الآخر فقال لم

لا تلعنه قال وكيف لا ألعن من لعنه الله قال تعالى فهل عسیتم إن تولیتهم أن تفسدوا فی الأرض وتقطعوا أروامکم

أولئك الذین لعنهم الله فأصمهم وأعمى أبصارهم فهل یكون فساد أعظم من نهب المدینة وسبی أهلها وقتل

سبعمائة من قریش والأنصار وقتل عشرة آلاف ممن لم یعرف من عبد أو مر متی وصلت الدماء إلى قبررسول

الله صلى الله عليه وسلم وامتلات الروضة ثم ضرب الكعبه بالمنجنيق وهدمها وأمرقها

وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم إن قاتل المسين في تابوت من نار عليه نصف عذاب أهل النار وقد قال صلى

الله عليه وسلم إشتد غضب الله وغضبي على من أراق دم أهلي وآذاني في عترتي

فيقال القول في لعنة يزيد كالحقول في لعنة أمثاله من الملوک والفلفاء وغيرهم

المنتقى من منهاج الاعتدال ذهبى ، ج 1، ص 289

عده ای در لعن یزید توقف کرده اند با اینکه ایشان او را ظالم می دانند و فداوند گفته است : آگاه باشید که لعنت

فداوند بر ظالمین است . و از احمد بن منبل در مورد یزید سوال شد پس گفت : او کسی است که آنچه کرد انجام داد

(کنایه از بزرگ بودن گناهان وی که حتی ذکر آنها هم قبیح است)

و فرزند وی ، صالح به وی گفت : بدرستی که عده ای ما را به محبت یزید منسوب می کنند . پس گفت ای فرزند و آیا

کسی که به خدا و روز آخر ایمان دارد یزید را دوست می دارد ؟

پس گفت : پس چرا او را لعنت نمی کنی؟

پاسخ داد: و چگونه کسی را که فداوند در قرآن او را لعنت کرده است ، لعنت نکنم؟ " (ای منافقان) آیا امید بستید

که چون سرپرست مردم شدید در روی زمین فساد کنید ؟ و فویشاوندی های فود را از هم بگسلید؟ اینان همان کسانی

که خدا آنان را لعنت نموده و ایشان را ناشنوا و پیشم هایشان را نابینا کرده است "پس آیا فسادی بزرگتر از غارت

مدینه و به اسارت گرفتن مردم آن و کشتن هفتصد نفر از قریش و انصار و کشتن هزاران نفر از کسانی که شناخته

نشوند از بنده و آزاد تا اینکه فون به قبر پیغمبر رسید و سپس کعبه را با منجنيق هدف قرار داد و آن را فراب کرد و

سوزانید . و رسول خدا گفته اند : بدرستی که قاتل مسین در تابوتی از آتش است که بر وی نصف عذاب اهل جهنم

است و ایشان که درود خدا بر ایشان باد فرموده اند غضب فداوند و غضب من شدید شده است بر کسی که فون

خاندان من را بریزد و من را در اهل بیتم آزار دهد .

پس کلام در مورد لعن یزید مانند کلام در مورد امثال وی است از پادشاهان و فلفا (که اگر ظالم باشند اشکالی ندارد)

ابن عماد حنبلی نیز می گوید :

قال التفتازانی فی (شرح العقائد النسفیة): (اتفقوا علی جواز اللعن علی من قتل المسین، او امر به، او اجاره، او

رضی به، والمق ان رضا یزید بقتل المسین واستبشاره بذلک واهانتہ اهل بیت رسول اللہ (ص) مما تواتر معناه وان کان تفصیله آمادا، فمنن لا نتوقف فی شأنه، بل فی کفره وایمانه، لعنه اللہ علیہ وعلی انصاره واعوانه).

شذرات الذهب 1: 68 - 69.

تفتازانی در شرح عقاید نسفی فویش گفته است : همه این نظر را دارند که می توان کسانی را که مسین را کشته اند یا به این کار دستور داده اند ، یا اجازه این کار را داده اند ، یا به این کار راضی شده اند را لعنت کرد . و درست آن است که یزید به قتل مسین علیه السلام راضی بود ؛ و شادی او از قتل مسین و اهانت کردن او به اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم از مطالبی است که به مد تواتر معنوی رسیده است ؛ اگر چه تفصیل آن به صورت فبر و امد نقل شده است ؛ بنا بر این ما در مورد یزید سکوت نمی کنیم ؛ بلکه حتی در کافر یا مومن بودن او شک نداریم ؛ لعنت خدا بر او و یاوران و همکارانش .

این کلام از احمد بن حنبل و ذهبی و ابن عماد حنبلی و ابن جوزی حنبلی (که همه از بزرگان علمای حنابله هستند) ، در مورد یزید و جواز لعن وی و تطبیق دادن روایت قاتل حسین بر وی توسط ایشان نشانگر توبه نکردن وی در نظر بزرگان علمای اهل سنت نیز می باشد .

نیز لازم به ذکر است در مورد یزید و شهادت امام حسین علیه السلام تحقیقی کامل در دست انجام است که به زودی بر روی سایت قرار خواهد گرفت .

موفق باشید

گروه پاسخ به شبهات

مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر (عج)